

Werk is de spil van onze samenleving. Maar wat met de mensen die door een web van beperkingen uitgesloten zijn van de arbeidsmarkt ?

'Grensland' is een beklijvende documentaire die sociale uitsluiting en langdurige werkloosheid in het licht plaatst van het huidige activeringsbeleid en vraagt tevens naar de manier waarop de maatschappij met armoede omgaat.

Ontstaan

Grensland werd gerealiseerd op vraag van de Uitwisselingstafel Buurt- en Nabijheidsdiensten Westhoek¹ en Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en is gebaseerd op een universitair onderzoek naar de meerwaarde van buurt- en nabijheidsdiensten uitgevoerd door Carmen Mathijssen (KULeuven). Uit dit onderzoek blijkt dat buurtdiensten heel wat meer doen dan mensen aan een job helpen en dat zij een belangrijke schakel zijn om de leefbaarheid in sociaal achtergestelde buurten te verbeteren. Deze meerwaarden vallen echter moeilijk hard te maken met cijfers.

Om zichtbaar te maken wat sociale uitsluiting op de arbeidsmarkt voor mensen betekent en om de meerwaarden van deze buurtdiensten in dit kader zichtbaar te maken, werd beroep gedaan op het productiehuis EEN ANDERE WERELD films. Het regisseursduo Jelle Janssens en Sofie Hanegreefs namen het veldonderzoek van Mathijssen onder handen en realiseerden een inhoudelijk en artistiek hoogstaande documentaire.

Doelstelling

De bedoeling van Grensland is een breed publiek bewust maken van het complexe probleem van sociale uitsluiting en langdurige werkloosheid. Dit in de hoop dat het de vele vooroordelen die bestaan rond deze problematiek kan helpen doorbreken en kan leiden tot meer begrip in de samenleving, meer solidariteit tussen verschillende groepen, een groter draagvlak om hier aan te werken en tot een beter beleid. Een beleid dat durft te kiezen om te investeren in oplossingen die niet onmiddellijk meetbare resultaten opleveren, maar waar de kwalitatieve meerwaarden die op termijn gerealiseerd worden des te meer de moeite waard zijn. En dit in de eerste plaats voor de meest kwetsbaren in onze samenleving.

¹ Aan de uitwisselingstafel buurt- en nabijheidsdiensten Westhoek nemen de volgende organisaties deel:

- Buurtdiensten Bellewijk – OCMW Poperinge
- Buurtdiensten 't Park – OCMW Wervik
- Dorpsdienst NESTOR – OCMW's Poperinge, Vleteren, Alveringem en Lo-Reninge
- mobiel@elier - Huize Godschalck vzw
- SENiorenTEAM – OCMW Ieper
- Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen

Buurt- en nabijheidsdiensten komen tegemoet aan diverse noden. Sommigen richten zich op diensten aan personen en gezinnen (thuishulp, kinderopvang, klus); anderen bieden collectieve diensten aan of werken in kansarme buurten (buurtonderhoud, milieu, toerisme) en nog anderen zijn een mengvorm van beiden.

Elke buurt- en nabijheidsdienst voldoet tegelijkertijd aan de volgende drie voorwaarden:

- Een buurt- en nabijheidsdienst **biedt kansen op duurzame werkgelegenheid voor specifieke doelgroepen**.
- Een buurt- en nabijheidsdienst **biedt kwalitatieve diensten aan personen, gezinnen of buurten**. Het gaat om bestaande of nieuwe noden die vandaag onvoldoende zijn ingevuld.
- Een buurt- en nabijheidsdienst hanteert **een participatieve aanpak** waarbij alle belanghebbenden (medewerkers, klanten, en andere relevante actoren zoals lokale besturen, sectorale actoren e.a.) worden betrokken. Door deze participatieve manier van werken nemen ze gevarieerde vormen aan.

Aanpak en inhoud

De camera observeerde het dagelijkse leven in een sociale woonwijk van september 2007 tot mei 2008 en volgde vijf bewoners. De ontmoetingsruimte van de buurtdienst vormde hiervoor de uitvalsbasis. Niettegenstaande Grensland is gefilmd in één welbepaalde wijk in één welbepaalde gemeente, zijn de verhalen herkenbaar en terug te vinden in alle Vlaamse gemeenten.

De relatief lange draaiperiode was in eerste plaats noodzakelijk om duidelijke evoluties en verschillen binnen de leefgemeenschap van de wijk te kunnen vastleggen, maar zorgde er ook voor dat er een hechte vertrouwensband tussen de filmmakers en de bewoners kon groeien. Zo konden ze doordringen tot verschillende levens en de mens achter de problemen ontwaren. Dit leverde aangrijpend, soms erg intiem, maar vooral erg menselijk filmmateriaal op.

De hoofdverteller en gids doorheen 'Grensland' is Luc, een ex zelfstandige bankdirecteur die na ontslag in 2003 in de problemen is geraakt. Pascal heeft als kraker steeds in onzekerheid geleefd, maar probeert nu met een nieuwe job bij de buurtdienst een zo normaal mogelijk leven te leiden. Martine woont tegenover het buurthuis. Toch komt ze er nooit. Als alleenstaande moeder met 8 kinderen en een kleinkind ten laste, heeft ze steeds haar handen vol. Sylvère komt er wel regelmatig. Op 19-jarige leeftijd heeft hij zijn arm verloren bij een arbeidsongeval. Tine is het tegengif voor het pessimisme van Luc. Na een gevecht met kanker en een moeilijke echtscheiding, ontdekte ze dat het mogelijk is de spiraal van ellende te keren.

Armoede is begrensd zijn en hoe verder je afdaalt des te meer grenzen zich opwerpen, die je beletten opnieuw plaats te krijgen in de samenleving.

Deze film belicht moderne armoede vanuit een humanistisch en cinematografisch oogpunt en is opgebouwd als een donkere thriller rond de belangrijkste grenzen die vandaag steeds meer armen van de samenleving uitsluiten. Als documentairefilm is het een visuele studie naar de dunne grens tussen het solidaire, maar ook egocentrische karakter van de mens.

Grensland vertrekt vanuit de huidige mentaliteit waarmee de samenleving naar haar armen kijkt en welke oplossingen zij aanbiedt. Een reclamebord van 12m2 met als slogan 'mensen met een handicap zouden beter werken' (reclamecampagne vacature 2008), is in de eerste plaats misschien bedoeld om te provoceren, maar wijst evenzeer op een enorme mentaliteitsverandering.

De bedoeling van Grensland is dan ook de kijker uit te dagen om kritisch naar zichzelf en de maatschappij te kijken.

Première van Grensland op 10 maart 2009 in Kortrijk en beschikbaarheid daarna

De première van de film, met politiek debat, gaat door op dinsdag 10 maart 2009 om 18u30 in aula Stijn Streuvels van K.U.Leuven Campus Kortrijk.

Nadien is het de bedoeling dat deze film kan getoond worden in tal van groepen en discussie aanwakkert over bovenvermelde problematieken.

De film is nu beschikbaar in een 52 of 90 min. versie, Nederlands ondertiteld.

Vanaf september 2009 komen daar nog eens bij : ondertiteling in het Frans, een infobrochure, een extra filmreportage met wetenschappelijke en politieke duiding en een gespreksleidraad ter ondersteuning van nabespreking of debat.

De film is verkrijgbaar via www.bevrijdingsfilms.be , T 016/ 23 29 35, bevrijdingsfilms@pandora.be

Trailer en meer info

De trailer en speellijst kan bekeken worden op <http://grensland.blogspot.com/>.

Meer info: <http://grensland.blogspot.com> en www.samenlevingsopbouwvl.be

Een aantal citaten uit de film:

Weet je dat wij moesten leven van mijn klein inkomen alleen? Ik was het gezinshoofd van ons twee. 50 euro per week. Dat is echt de waarheid. Dat was niet te doen.

Toen we met twee waren, kregen ze altijd alles waar ze om vroegen. Nu sta ik er drie jaar alleen voor en moet ik vaak zeggen: "Dat gaat niet. Mamma staat er alleen voor." Dat begrijpen ze moeilijk.

Ik ben een vrouw die graag lacht ... maar mocht je mijn binnenste kennen. Het is wel moeilijk.

Als ik iemand kan helpen, dan maakt me dat ook blij. Dan ga ik naar huis en voilà: ik heb weer iemand gelukkig gemaakt. Dat maakt mij ook blij en dat geeft me moed. Zie je wel dat ze je toch nog nodig hebben. Zie je wel dat je meetelt.

Veel mensen zeggen: "Ze moet het zelf uitzoeken. Ze heeft het zelf gezocht." Ik heb de miserie niet zelf gezocht en ik wil ook geen miserie. Niemand wil er miserie. Ik denk ook dat niemand miserie zelf zoekt. Ik denk dat de miserie van zelf komt. Niemand wenst miserie en ook ik niet. Toch heb ik het.

Vroeger was het hier aangenaam. Je zag je burens buiten en je deed een praatje. We hielpen elkaar, maar nu slaan ze de deur toe en is het ieder voor zich.

Het werk zit in mij, maar als mensen me zien, zeggen ze: "Wat kan jij doen?". Ze beseffen het niet. Ik heb altijd de wilskracht gehad om te werken. Maar ze aanvaarden me niet. Dat is het probleem.

Contactpersonen

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen
Nancy Van Landegem
TEL: 050/39.37.71
Nancy.van.landegem@samenlevingsopbouw.be

Buurtdiensten Het Park
Evelien Debeuf
TEL: 056/21.29.51 of 0498/88.53.62
e.debeuf@ocmw-wervik.be

EEN ANDERE WERELD Films
Jelle Janssen en Sofie Hanegreefs
TEL: 0497/04.28.80
TEL: 0479/65.64.89
anderewereld@gmail.com
<http://anderewereld.blogspot.com>

GRENSLAND

**is een auteursdocumentaire van EEN ANDERE WERELD Films
in samenwerking met Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen
en de Uitwisselingstafel buurt- en nabijheidsdiensten Westhoek.**

*GRENSLAND kreeg financiële steun van
de federale minister voor maatschappelijke integratie, Cera, Lichtpunt en Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen*